

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Stretnutie vedenia NBS s predstaviteľmi subjektov kapitálového trhu, dôchodkového sporenia a poisťovní v Slovenskej republike

Bratislava 12. novembra 2015

Obsah

1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore
2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie trhu s cennými papiermi, v dôchodkovom sporení, v poisťovníctve a vo finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve
3. Oblasť ochrany finančného spotrebiteľa

1.

TRENDY A RIZIKÁ V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

- Vývoj v poistnom sektore
- Vývoj v sektore kolektívneho investovania
- Vývoj v sektore starobného dôchodkového sporenia
- Vývoj v sektore doplnkového dôchodkového sporenia

Ziskovosť

- Zisk poisťného sektora vzrástol o 18 % na hodnotu 71 mil. €
  - Zlepšil sa technický výsledok v životnom poistení (okrem unit-linked), ale zhoršil sa v neživotnom poistení
  - Významný rast prevádzkových nákladov o 10%
  - Výnosnosť investícií pokračuje v poklese, ale samotný finančný výsledok z investícií, kde riziko znáša poisťovňa, mierne vzrástol

Solventnosť

- Solventnosť zostáva na vysokej úrovni
  - Pomer skutočnej a požadovanej solventnosti mierne poklesol na 3,1
  - Hlavný dôvod je vyplatenie zisku za rok 2014, aj časti nerozdeleného zisku minulých rokov
  - Všetky poisťovne splnili požiadavku solventnosti

Životné poistenie

- Technické poistné v životnom poistení sa vrátilo k rastu
  - V klasickom životnom poistení rast o 4,4 %
  - Naopak v unit-linked pokles o 0,7 %,
  - Ročné poistné v pripoistení medziročne vzrástlo o 10,6 %
  - Dôchodkové poistenie – po dlhom období poklesu rast poistného – pravdepodobne súvisí so začiatkom výplatnej fázy v starobnom dôchodkovom sporení

Neživotné poistenie

- Pokračuje rast technického poistného z roku 2014, v prvom polroku 2015 vzrástlo o 1,5 %
  - Obnovený rast v havarijnom poistení
  - Zmiernenie poklesu v PZP
  - Poistenie majetku mierne kleslo
  - Silný rast v menších odvetviach – aktívne zaistenie, asistenčné poistenie, poistenie úveru, kaucie a rôznych finančných strát

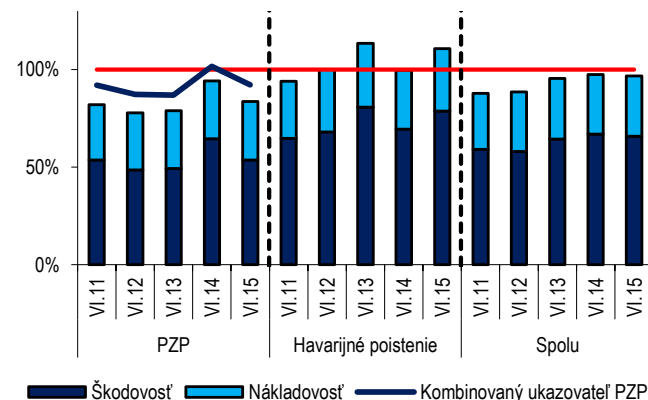
Odvetvia životného poistenia

- Počet aj frekvencia odkupov klesali v klasickom aj unit-linked poistení
- Až pri 2/3 novej produkcie v unit-linked poistení je poistné platené jednorazovo
  - Podiel týchto zmlúv je 47 %
- Náklady na plnenia mierne rástli

Odvetvia neživotného poistenia

- Kombinovaný ukazovateľ v poistení áut mierne klesol na 96,8 %
  - PZP – 83,6 %, Kasko – 110,7 %
  - Významný pokles škodovosti v PZP, ale rast v havarijnom poistení
- Kombinovaný ukazovateľ v poistení majetku významne vzrástol na 79 %

Škodovosť, nákladovosť a kombinovaný ukazovateľ v neživotnom poistení

Zdroj: NBS.

Poznámka: Kombinovaný ukazovateľ PZP je vypočítaný obdobne ako kombinovaný ukazovateľ s tým, že príspevok a zmena rezervy voči SKP zvyšujú technické náklady na poistné plnenia a odvod MV SR znižuje zaslúžené poistné.

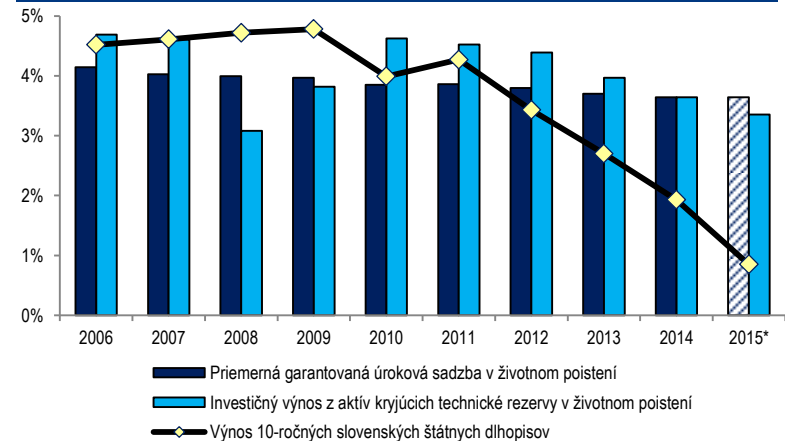
Riziko nízkych úrokových sadziieb

- Prostredie nízkych úrokových sadziieb je naďalej jedným z najvýznamnejších rizík
- Investičný výnos z aktív kryjúcich technické rezervy klesol pod priemernú garantovanú úrokovú sadzbu v životnom poistení
  - Takmer 3/4 poisťovní nedosahuje dostatočný výnos

Riziko nadmernej konkurencie

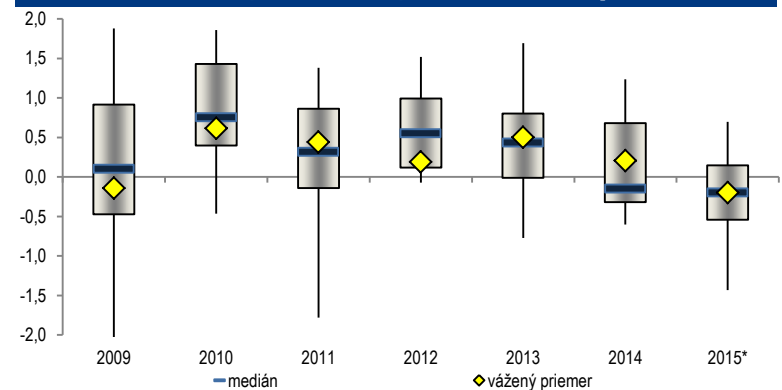
- Kombinovaný ukazovateľ v poistení áut nad 100 %
- Klesajúce priemerné poistné
- Situáciu na trhu možno považovať za prekračovanie hraníc zdravej konkurencie

Porovnanie garantovanej úrokovej sadzby so skutočným výnosom (%)

Zdroj: NBS.

Rozdiel investičného a garantovaného výnosu (%) Minimum, maximum, kvartilové rozpätie

Zdroj: NBS.

Prostredie dlhodobo nízkych úrokových sadzieb je priamym rizikom pre dosahovanie garantovaných výnosov v životnom poistení

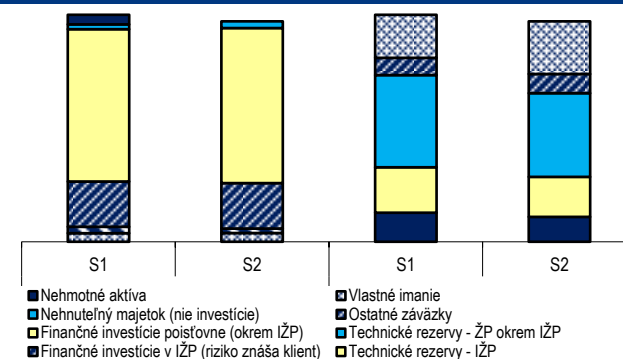
- ESRB zaradil vplyv nízkych úrokových sadzieb na bilancie poisťovní medzi najväčšie riziká pre finančnú stabilitu v EÚ
  - Neschopnosť dosahovať výnos garantovaný zmluvou v životnom poistení môže viesť k ohrozeniu solventnosti
  - V súčasnej situácii sú úrokové miery výrazne nižšie ako v nepriaznivom scenári EIOPA 2014
  - Vďaka zverejňovaniu informácií bude problém nesolventnosti verejne známy
  - Vzniká riziko straty spotrebiteľskej dôvery, ktorá sa môže šíriť aj na iné produkty a sektory
- Možné makroprudenciálne nástroje na zmiernenie rizík
  - Obozretné využitie prechodných ustanovení v Solvency II – v SR nevidíme potrebu ich uplatnenia
  - Zvýšenie kapitálových požiadaviek najmä voči tzv. „Double hit“, napr. nevyplácaním dividend
  - Nastavenie UFR sa javí ako príliš vysoké – možno bude potrebné znížiť UFR
- V strednodobom horizonte je dôležité zabezpečiť systém riešenia krízových situácií poisťovní
  - Snaha o harmonizovaný prístup v rámci EÚ

Prechod na Solventnosť II od 1.1.2016

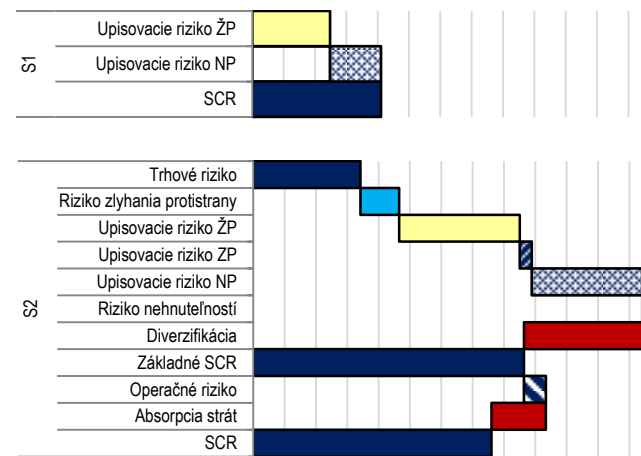
- Technické rezervy môžu poklesnúť približne o 11 %
  - Pôsobia dva protichodné faktory:
    - Rast rezerv v dôsledku nízkych úrokových sadziieb
    - Pokles rezerv v dôsledku prechodu na best estimate – použitie realistických predpokladov pri výpočte rezerv
- Aktíva môžu poklesnúť približne o 3 %
  - Pokles nehmotných aktív
  - Pokles podielu zaist'ovateľa na technických rezervách (kvôli poklesu rezerv)
  - Hodnota investícií vzrastie približne o 2 % - väčšina investícií sa už teraz oceňuje reálnou hodnotou
- Prebytok aktív nad pasívami vzrastie o 22 % a použiteľné vlastné zdroje o 49 %
- Kapitálová požiadavka na solventnosť môže stúpnuť približne o 85 % a marža solventnosti sa tak zníži o tretinu
- Prechod na Solventnosť II by nemal spôsobiť nesolventnosť u žiadneho subjektu

Zmena v štruktúre bilancie

Zdroj: NBS.

Zmena v zložení SCR

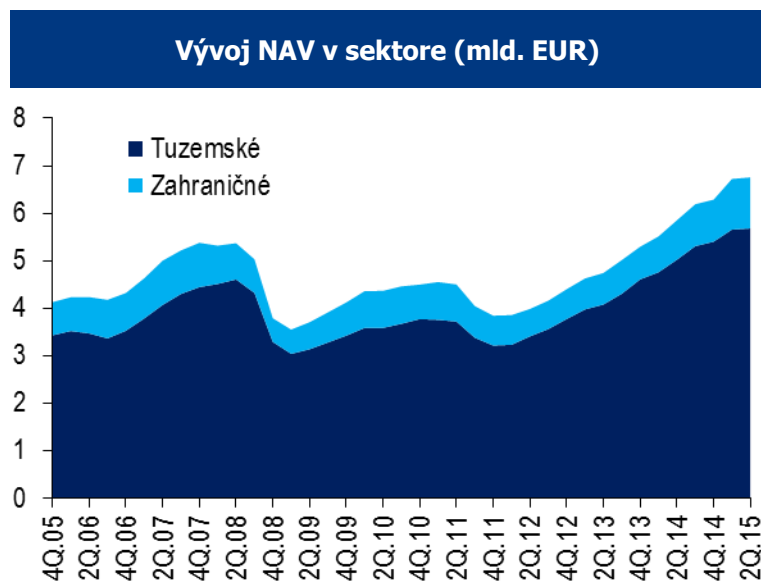

Zdroj: NBS.

Pokračoval trend dynamického rastu NAV, ktorý sa začal ešte v roku 2012

- Objem spravovaného majetku v sektore sa zvýšil o 468 mil. EUR a k 30.6.2015 dosiahol úroveň 6 754 mil. EUR
- V porovnaní s minulosťou k celkovému nárastu výraznejšie prispeli aj zahraničné podielové fondy (+187 mil. EUR), ktorých rýchlosť rastu 21 % bola štvornásobkom tempa v tuzemskej časti sektora
- Takmer celý rozsah prírastku sa uskutočnil počas prvého štvrťroka 2015

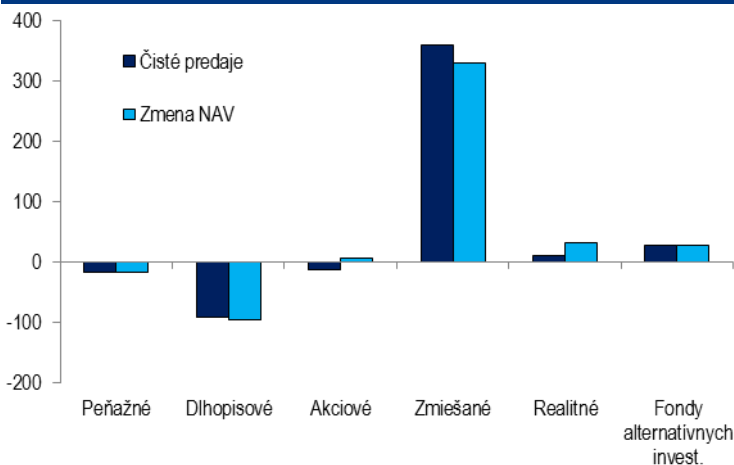
- Dominantným zdrojom zvyšovania NAV boli kladné čisté predaje podielových listov
- Prílev nových prostriedkov počas prvých 5 mesiacov vystriedali v júni záporné čisté predaje

Najviac nových prostriedkov smerovalo do zmiešaných podielových fondov

- V rámci tuzemských podielových fondov bol nárast NAV koncentrovaný do zmiešaných fondov
  - Kladné predaje zaznamenala väčšina podielových fondov tohto typu
- Kladné čisté predaje dosiahli ešte realitné podielové fondy a podielové fondy alternatívnych investícií
- Výraznejšie redemácie v objeme 90 mil. EUR zaznamenali dlhopisové podielové fondy, okrem toho menšie záporné čisté predaje vykázali aj peňažné a akciové podielové fondy

Čisté predaje a zmena NAV tuzemských podielových fondov (mil. EUR)

- Pri zahraničných podielových fondoch NAV rástla takmer vo všetkých kategóriách s výnimkou peňažných
- Najvyššiu priemernú výkonnosť (14 %) dosiahli akciové podielové fondy, nominálne zhodnotenie pri ostatných kategóriách bolo kladné, ale nepresahujúce 3,5 %
- Ziskovosť správcovských spoločností sa agregovane zvýšila o 20 %

Výraznejšie poklesy v počte sporiteľov a objeme spravovaného majetku v dôsledku otvorenia systému

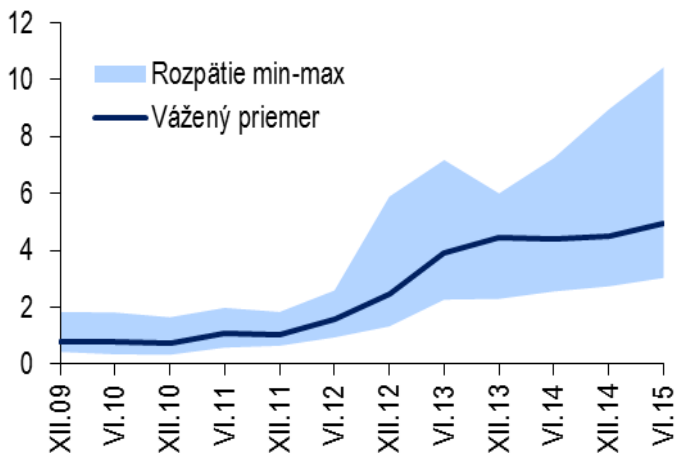
- Významnou udalosťou pre sektor bolo v poradí štvrté otvorenie systému
  - Podľa údajov MPSVaR SR sa pre vstup rozhodlo 23 645 osôb a 159 387 osôb svoje pôsobenie v II. pilieri DS ukončilo
- Celkovo počas prvého polroka 2015 klesol počet sporiteľov o 148 tisíc
- V súvislosti s odchodom časti sporiteľov bol do Sociálnej poisťovne prenesený majetok v hodnote 579 mil. EUR, čo viedlo po započítaní priebežných príspevkov a zhodnotenia k zníženiu NAV v sledovanom období o 311 mil. EUR
- Úbytok sporiteľov aj NAV bol koncentrovaný v dlhopisových garantovaných dôchodkových fondoch, avšak ich dominantné postavenie sa tým znížilo iba mierne
- Objem NAV v indexových dôchodkových fondoch sa v priebehu prvého polroka 2015 zdvojnásobil, aj keď z pomerne nízkej bázy, zmiešané a akciové fondy rástli iba pozvoľne

Skladba portfólia zaznamenala určité zmeny, ktoré môžu odzrkadľovať tzv. fenomén „search for yield“ v prostredí nízkych úrokových sadzieb

- V štruktúre majetku podľa typov aktív nastali dve významnejšie zmeny
  - Priemerný podiel vkladov v bankách v dlhopisových garantovaných dôchodkových fondoch klesol z 18,3 % na 14,6 % NAV
  - Nárast priemerného podielu investícií do akciových nástrojov z 53 % na 62 % v akciových dôchodkových fondoch
    - Realizované najmä cez nákup podielových listov a ETF nástrojov akciového zamerania

Zostatková splatnosť dlhových cenných papierov (počet rokov)

- Priemerná durácia dlhových cenných papierov sa po určitej prestávke opäť zvýšila (z 3,4 na 4,0 roka)
- Zvýšil sa podiel úrokovu citlivých aktív denominovaných v zahraničných menách
- Výkonnosť dôchodkových fondov bola výrazne rôznorodá (IF 17,3 % , AF 9,9 % , ZF 7,2 % a DGF 0,9 %)
- Ziskovosť dôchodkových správcovských spoločností naďalej rástla (o 11 %), aj keď pomalšie ako v minulom roku

Pokračoval pozvoľný rastový trend NAV a počtu účastníkov; zloženie portfólií nadobudlo mierne rizikovejší charakter

- Počet účastníkov sa v priebehu prvého polroka zvýšil o 8 tisíc, pričom väčšina z toho pripadla na rastovo orientované doplnkové dôchodkové fondy
- NAV sektora sa zvýšila o 2 % a k 30.6.2015 dosiahla úroveň 1,5 mld. EUR
- Jedinou zmenou plošnejšieho charakteru v zložení aktív bol mierny pokles bankových vkladov vo väčšine príspevkových doplnkových dôchodkových fondov
- Prehĺbil sa trend umiestňovania prostriedkov do podielových listov a ETF
- Priemerná dĺžka dlhopisov v doplnkových dôchodkových fondov stúpala ešte výraznejšie ako v II. pilieri (z 3,5 na 4,8 roka)
- Podiel aktív denominovaných v cudzích menách vo vyvážených doplnkových dôchodkových fondoch sa zvýšil o 5 p. b. už na 1/4 celkovej NAV
- Priemerná medziročná výkonnosť konzervatívnych a vyvážených príspevkových d.d.f. a výplatných d.d.f. ležala v úzkom intervale 0,5 % - 0,6 %, rastové d.d.f. dosiahli nominálne zhodnotenie 1,5 %
- Celkový zisk sektora sa za prvý polrok 2015 medziročne zdvojnásobil
  - Najmä zásluhou nárastu odplát za zhodnotenie majetku v d.d.f. o 108 %

2.

Aktuálne zmeny v oblasti regulácie trhu s cennými papiermi, v dôchodkovom sporení, v poisťovníctve a vo finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve

Predsedníctvo SR v Rade EÚ

- Počas predsedníctva SR v Rade EÚ budú v oblasti finančných služieb otvárané nasledovné témy:
  - Sekuritizácia
  - Rezolúcie a recovery centrálnych protistrán
  - Revízia prospektovej smernice
- NBS na základe požiadavky MF SR menovala expertov do jednotlivých pracovných skupín za oblasť finančných služieb, ktoré bude MF SR pokrývať v rámci predsedníctva SR v Rade EÚ
- NBS už teraz vypracováva stanoviská pre MF SR k návrhom aktov EÚ, ktoré budú aktuálne v rámci predsedníctva SR v Rade EÚ

Reverzné hypotéky

- na základe úlohy vyplývajúcej z uznesenia vlády NBS v spolupráci s MF SR vypracovala analýzu existujúcich legislatívnych noriem upravujúcich fungovanie reverzných hypoték v zahraničí a skúseností s ich fungovaním
- cieľom analýzy je získať súhrnný obraz o trhoch, na ktorých existujú schémy na uvoľňovanie kapitálu z dlhodobého majetku v podobe reverzných hypoték v rámci EÚ, identifikovať riziká, prínosy, prekážky a potrebné oblasti legislatívnej úpravy
- analýza bola vypracovaná najmä s cieľom poskytnúť pracovný podklad pre prijatie rozhodnutia o ďalšom smerovaní agendy legislatívnej úpravy reverznej hypotéky v SR. V súčasnosti sa v SR inštitút reverznej hypotéky neuplatňuje
- Analýza je v súčasnosti pred MPK.

- **Národné hodnotenie rizika (NHR)** - spolupráca so Svetovou bankou (SB)
  - hlavný koordinátor FSJ
  - pracovná skupina - 8 tímov (2 všeobecné zameranie, 6 špecifické zameranie)
    - tím pre sektor poisťovníctva
    - tím pre sektor ostatné finančné inštitúcie (okrem iných subjektov aj finanční sprostredkovatelia a finanční poradcovia)
- **spolupráca so sektorom** – oslovenie SLASPO zo strany FSJ, list NBS zaslaný poisťovniam so zoznamom otázok na účely NHR
- **časový harmonogram**
  - stretnutie celej pracovnej skupiny NHR (1.10.2015)
  - úvodný workshop so SB (23-25.11.2015)
  - priebežné vyhodnocovanie podkladov zo strany SB (nov. 2015 - okt. 2016)
  - záverečný workshop (február 2017)
  - finálna verzia správy z NHR a vypracovanie Stratégie a akčných plánov (apríl 2017)
  - **5. kolo hodnotenia Výborom expertov Rady Európy MONEYVAL (júl - sept. 2017)**

Od 1. novembra 2015 sú sprístupnené verejnosti nové podstránky dohľadu nad finančným trhom.

Podstránky dohľadu nad finančným trhom sú jednou z najnavštevovanejších častí na webovom sídle Národnej banky Slovenska

Od roku 2006 keď NBS začala vykonávať integrovaný dohľad nad finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia, sa jej pôsobnosť, činnosti, úlohy, práva a povinnosti v oblasti finančného trhu postupne rozširovali a to:

- na národnej úrovni sa napríklad v roku 2013 NBS stala jednotným kontaktným miestom pre vybavovanie podnetov klientov finančných inštitúcií a od roku 2015 pôsobí ako orgán ochrany spotrebiteľa na slovenskom finančnom trhu,
- na európskej úrovni sa napríklad v roku 2011 NBS stala súčasťou Európskeho systému finančného dohľadu a v roku 2014 súčasťou jednotného mechanizmu dohľadu, ktorý je prvým pilierom bankovej únie.

Narastajúci rozsah informácií si vyžiadala usporiadať ich obsah tak, aby sa stali pre používateľa prehľadnými, zjednodušila sa ich štruktúra a vyhľadávanie v nich.

Zámerom NBS je podstránky dohľadu nad finančným trhom naďalej skvalitňovať, a preto privítame vaše podnety a postrehy na e-mailovej adrese: webmaster@nbs.sk

Aktuálne zmeny v oblasti regulácie trhu s cennými papiermi

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ (**MiFID II**)
  - Smernica je doplnená priamo účinným Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012 (**MiFIR**)
  - Účinnosť oboch predpisov - vo všeobecnosti od 3. januára 2017
- Očakáva sa dopad na viaceré aspekty obchodovania s cennými papiermi, napr., v oblasti transparentnosti alebo distribúcia cenných papierov
- Balík MiFID II/MiFIR je doplnený množstvom technických štandardov
  - Väčšina návrhov RTS a ITS bola schválená v septembri 2015 na úrovni ESMA a bola zaslaná Európskej komisii
- Začínajú sa práce na transpozícií – gestorom je MF SR
  - **príslušná národná legislatíva by mala byť prijatá a zverejnená do 3. júla 2016, účinná by mala byť 3. januára 2017**
  - NBS vidí svoju úlohu najmä v konzultáciách s trhom a v zabezpečení správnej aplikácie
  - Konzultácie budú prebiehať nielen počas transpozície, ale aj následne do účinnosti všetkých predpisov v januári 2017

- Capital Markets Union (CMU) – projekt novej európskej komisie na podporu rastu
- Akčný Plán Európskej komisie bol zverejnený 30.9.2015
  - Kombinácia legislatívnych a nelegislatívnych nástrojov
  - Veľký priestor pre trhové iniciatívy
- Obsah Akčného plánu
  - Podpora malých a stredných podnikov
  - Podpora venture kapitálu a rizikového financovania
  - Revízia Prospektovej smernice
  - Revízia Solvency II a CRR za účelom podporiť dlhodobé stabilné investovanie a investície do infraštruktúry
  - Retail - Podpora súťaže, voľby cezhraničného poskytovania služieb
  - Bankovníctvo - Európske rámce pre sekuritizáciu a pre tzv. „covered bonds“
- Ďalšie kroky budú prebiehať v rokoch 2016 – 2017 – najmä prostredníctvom konzultácií v jednotlivých oblastiach

- Novela ZKI
  - Implementácia UCITS V a Zavedenie právnej formy SICAV do kolektívneho investovania
  - Návrh je prerokúvaný v NR SR, účinnosť sa predpokladá na 18.3.2016
- Novelizácia opatrenia 11/2011 zameraná na riziká derivátov a iných vybraných nástrojov v realitných fondoch bola ukončená
  - Plánujeme sa v blízkom čase sústrediť na problémy likvidity v týchto fondoch a ich stability v obdobiach nárastu edemácií
- Iniciatívy na úrovni ESMA
  - Guidelines pre odmeňovanie (remuneration) podľa UCITS V
  - Emisie podielových listov (share classes) – pokus o harmonizáciu na úrovni EU
  - Passport pre 3. krajiny podľa AIFMD

- OCP, ktorý vzhľadom na rozsah licencie musia mať základné imanie > 730 000 EUR platia paušálny príspevok do rezolučného fondu vo výške 1 000 Eur
- Zmena rozsahu licencie v priebehu roka 2015 nemá vplyv na povinnosť zaplatiť príspevok (čl. 12 ods. 2 nariadenia EÚ č. 2015/63)
- Rozhodnutia o príspevkoch schvaľuje Rada pre riešenie krízových situácií dňa 12. 11. 2015
- Dátum splatnosti: 31. 12. 2015
- Následky nezaplatenia:
  - úrok z omeškania = úroková sadzba ECB na refinančné operácie + 8 percentuálnych bodov/deň;
  - pokuta 3 300 eur do 332 000 eur;
  - rozhodnutie o výške príspevku je exekučný titul

Aktuálne zmeny v oblasti regulácie dôchodkového sporenia

- Iniciatíva Európskej Komisie na zavedenie spoločného trhu v osobných dôchodkových produktoch
- Cieľom je zaviesť podmienky pre vytvorenie spoločného trhu
- EK sa rozhodne v novembri, či pôjde cestou tzv. 2. režimu (štandardizovaného produktu, ktorý bude povinne alternatívou voči národným produktom) alebo smernice pre existujúce produkty (prípadne pre obe riešenia súčasne)
- Technická práca pokračuje na úrovni EIOPA
  - Prebehla ďalšia konzultácia, v súčasnosti sa analyzujú výsledky
  - EIOPA má pripraviť správu pre EK do februára 2016

- Stresové testovanie prebehlo v lete 2015
  - Cieľom bolo poukázať na stabilitu zamestnaneckého (doplnkového) dôchodkového sporenia a na jeho zraniteľnosť a zhodnotiť potenciálny transmisný mechanizmus šokov z IORP 's na zvyšok finančného sektora a reálnu ekonomiku
  - Oceňujeme spoluprácu a zapojenie sa slovenských DDS do tohto cvičenia
- Primárne zameranie testu bolo na DB schémy, pre DC schémy (slovenské DDS) bolo určené osobitné stresové cvičenie
- Hlavné výsledky pre slovenské DDS
  - Nízka miera náhrady (podobne ako pri ostatných krajinách EÚ)
  - Vysoká miera poplatkov

- Metodické usmernenie k hodnoteniu kreditného rizika pri nadobúdaní určitých aktív do majetku dôchodkového fondu
  - nadväznosť na zákonné ustanovenia a opatrenie NBS v oblasti riadenia rizík
    - bližšie pravidlá pre riadenie rizika pri nadobúdaní a držaní nástrojov ETF v majetku vo fonde a hodnotenie kreditnej kvality podkladov nástrojov ETF
    - monitorovanie podkladov nástrojov ETF
  - Keďže ide o dôležité metodické usmernenie, návrh je predmetom konzultácie s trhom

Aktuálne zmeny v oblasti regulácie v poistovníctve

- Zverejnené – 8 opatrení

- <http://www.nbs.sk/sk/legislativa/vestnik-nbs>

Opatrenie NBS, ktorým sa ustanovuje vzor formulára o dôležitých zmluvných podmienkach uzatvárateľnej poisťovnej zmluvy

- Rozšírenie rozsahu z dôvodu:
  - poznatkov z praxe
  - odstraňovanie zmluvnej asymetrie (finančná inštitúcia vs. spotrebiteľ na finančnom trhu)
- Nové náležitosti:
  - spôsobu určenia výšky poisťového plnenia
  - spôsoby zániku poisťovnej
  - info o zverejnení správ o finančnom stave poisťovne
  - pri produktoch spojených s investovaním do finančných nástrojov - podmienky a spôsoby určenia odkupnej hodnoty, popis poplatkov a nákladov, zasielanie výpisu o stave poistenia, aktuálna cena podielových jednotiek fondov

- v legislatívnom procese – 7 opatrení
  - portál právnych predpisov

Novela Opatrenia NBS z 20. novembra 2012 č. 8/2012 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska

- zmeny v súvislosti s novým regulatórnym režimom Solventnosť II
  - povolenia
    - Režim Solventnosť II
    - Osobitný režim
    - Účelovo vytvorený subjekt
  - predchádzajúce súhlasy
    - nové úkony technického charakteru (napr. na použitie párovacej korekcie, určenie hodnoty položky dodatkových vlastných zdrojov atď .)
    - Poplatok za tieto úkony v jednotnej výške 350 Eur
    - úkony len pre osobitný režim

- Požiadavky na odbornosť a vhodnosť
  - Členovia predstavenstva
  - Kľúčové funkcie
  - Osoby, ktoré skutočne riadia poisťovňu – vedúci zamestnanci, ktoré skutočne riadia poisťovňu
  - Ostatní zamestnanci – primerane
- Odmeňovanie
  - Politika odmeňovania (konceptia)
    - Zverejnená pre všetkých zamestnancov
  - Fixná a pohyblivá zložka
  - Odložená zložka – významná časť pohyblivej zložky
  - Aktuárska funkcia, funkcia riadenia rizík a funkcia interného auditu – nezávislé od hospodárskeho výsledku

- Významné riziko v životnom poistení
- poistný sektor musí zabezpečiť krytie výnosov v zmluvách, ktoré boli uzavreté s vyššími garantovanými sadzbami
- 6 % portfólia maturuje ročne
- do 4 rokov maturuje celkovo tretina portfólia
- Vytvorenie rezervy na krytie budúcich strát
  - Vhodné obdobie – pokles technických rezerv v súvislosti s novým regulatórnym režimom
  - ORSA – toto riziko nie je zohľadnené v kapitálovej požiadavke a malo by byť vyčíslené vo vlastnom posúdení rizika a solventnosti
  - Navýšenie kapitálu (Capital Add-on)

Aktuálne zmeny v oblasti regulácie vo finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve

- NBS počas roka 2015 intenzívne spolupracovala na príprave novely ZoFS.
- Účinnosť novely pôvodne plánovaná na 1. januára 2016. Legislatívny proces k pripravovanej novele ZoFS bol na konci leta (po MPK) pozastavený.
- Od svojej účinnosti ZoFS zatiaľ neprešiel komplexnou zmenou.
- NBS považuje za potrebné zmeniť ZoFS vo viacerých jeho častiach; v regulácii existuje množstvo viac či menej závažných nedostatkov.

- Od 1.1.2016 bude v ZoFS len 1 zmena: doterajšieho vedúceho zamestnanca nahradí **odborný garant**
  - zákonom bude explicitne definovaný ako *osoba v pracovnoprávnom alebo obchodnoprávnom vzťahu s finančným agentom (poradcom) zodpovedná za vykonávanie finančného sprostredkovania (poradenstva)*
  - odstránia sa tak súčasné nezrovnalosti súvisiace s osobou vedúceho zamestnanca a spôsobu jeho spolupráce s finančným agentom
- jeden z nedostatkov súčasného ZoFS – nastavenie osobitného finančného vzdelávania
- NBS nedávno apelovala na MFSR ohľadom vytvorenia pracovnej skupiny k OFV
- úlohou tejto pracovnej skupiny bude
  - jednoznačne definovať osoby, ktoré môžu byť poskytovatelia OFV
  - mechanizmus OFV (priama nadväznosť odborných skúšok na OFV)
  - dôraz má byť kladený na sylaby, resp. predmet OFV v jednotlivých sektoroch
- pri diskusiách k OFV sa očakáva aktívna participácia finančných inštitúcií ako priamych poskytovateľov finančných služieb, teda subjektov s praktickými skúsenosťami a znalosťami; NBS a MFSR budú pôsobiť najmä v roli koordinátora

- väčšia zmena regulácie sprostredkovania musí prísť aj z dôvodu diania v Európe
- smernica o úveroch na bývanie (MCD)
  - obsahuje osobitné ustanovenia aj pre sprostredkovateľov úverov na bývanie
  - povinná transpozícia do 21.3.2016
  - v SR implementovaná do nového **zákona o úveroch na bývanie** (navrh. účinnosť 21.3.2016)
  - **návrh zákona je aktuálne vo výboroch NRSR**
  - v súvislosti so sprostredkovaním úverov na bývanie sa ZoFS neplánuje otvárať (aspoň zatiaľ, uvidí sa, čo prinesie prax)
- smernica o distribúcii poistenia (IDD, ex-IMD2)
  - politická dohoda o znení smernice už bola uskutočnená
  - aktuálne prebiehajú korektúry k jednotlivým jazykovým mutáciám
  - predpokladaný termín schválenia smernice: február 2016, následne bude plynúť dvojročná lehota na implementáciu IDD do národných legislatív
  - prináša viaceré zmeny, ktoré ovplyvnia aj znenie ZoFS
  - IDD predstavuje v porovnaní s IMD1 výrazný posun v regulácii sprostredkovania poistenia
  - v SR by malo zosúladenie s požiadavkami IDD prebehnúť pomerne hladko, keďže mnohé z požiadaviek IDD už ZoFS obsahuje

- Podstatne rozsiahlejšia ako IMD1 (obsahuje 46 článkov, naproti IMD1 s 18 článkami)
- Pôsobnosť
  - priamy predaj aj sprostredkovanie
  - *sprostredkovanie doplnkového poistenia* - nahrádza a upravuje doterajšiu výnimku pre cestovné poistenie
  - *investičný produkt založený na poistení* – osobitná úprava
  - *porovnávacie stránky*, prostredníctvom ktorých je možné priamo alebo nepriamo uzavrieť zmluvu buď prostredníctvom webu alebo iného média – spadajú do pôsobnosti smernice
  - právomoci EIOPA pri výkone dohľadu (napr. pri cezhraničnom pôsobení subjektov)
- Odborné a organizačné požiadavky
  - vyžaduje sa aspoň 15 hodín prípravy ročne; okruhy požiadaviek odbornej spôsobilosti v prílohe k smernici
- Odmeňovanie
  - požiadavka informovať o povahe odmeny
- IDD počíta s viacerými vykonávacími predpismi
  - aktuálne sa začína s ich prípravou
  - napríklad informačný dokument o produkte, konflikt záujmov a iné

3.

**OBLASŤ OCHRANY
FINANČNÉHO
SPOTREBITEĽA**

Jednostranné zmeny spotrebiteľských zmlúv

- 8. októbra až 8. decembra
- Diskusia o odpovediach
- Zverejnenie výsledkov konzultácie
- Až potom rozhodneme či a ako usmerníme trh

Spôsoby skúmania zdravotného stavu pred uzatvorením zmluvy pri poistení osôb

- Do 31. decembra
- Diskusia o odpovediach
- Zverejnenie výsledkov konzultácie
- Až potom rozhodneme či a ako usmerníme trh

Ďakujeme za pozornost'

Útvar dohládu nad finančným trhom